

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrletno K 16.50.

Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vln.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Branibor in Maribor. „Tugomer“

(K otvoritveni predstavi slov. mestnega gle-
dališča v Mariboru).

Otvoritev slov. mest. gledališča v Mariboru je slavnosten dan za nas vse in gledališko vodstvo ni moglo izbrati za svojo prvo predstavo primernejše igre kakor je »Tugomer«. Ne le, da je »Tugomer« za nas nekako zgodovinsko delo, ki se je smelo pojaviti na slov. odru šele, ko je propadla stara Avstrija, torej 40 let pozneje, ko je bil napisan — ampak »Tugomer« je za nas v resnici reprezentančna narodna drama, ki jo bomo dajali ob vseh slavnostnih prilikah. To smo čutili lansko leto, ko se je »Tugomer« igral v Ljubljani kot prva predstava v sedanjem dramskem (prej nemškem) gledališču. Takrat se je tudi nekaj več pisalo o njem in par podlistkov smo čitali te dni kot pripravo k otvoritvi našega gledališča.

»Tugomer« pa je z Mariborom v mnogo ožji zvezi nego bi se na prvi pogled mislilo — saj je Maribor —

njegovo rojstno mesto — kakor je Branibor njegova zgodovinska domovina.

Zgodovinski Tugomer, kakor smo rekli — je še zelo nejasna postava, eni ga smatrajo za junaka, drugi za izdajalca. Mi vemo samo, da je bil to braniborski knez, vodja braniborskih Slovanov ob času, ko je znani nemški grof Geron prišel na povelje nemškega cesarja Otona I. v polabske kraje, da bi podjarmil Slovane. Polabski Slovani so bili tam, kjer je danes Prusija in Branibor se imenuje danes — Brandenburg. To je torej daleč tam na severu in Jurčič si je od tam vzel junaka za svojo dramo.

Ta stvar se je vršila v X. stoletju, ko so Nemci z vso silo začeli pritiskati na polabske Slovane in so jih tekom nekaj stoletij po večini uničili, ker so bili le redko naseljeni in niso imeli urejene države; odporna sila polabskih Slovanov je bila torej slaba in ko so prišli nad nje Nemci s križem in mečem se je bilo tem težje upirati, ker ni bilo sloge med njimi. V tem boju je imel vsak svoje nazore: eni so mislili, da bi

bilo boljše, da se mirno pogodijo z Nemci in si skušajo tako rešiti vsaj nekaj svobode, drugi pa so mislili, da jih more rešiti le odločen boj. Nobenemu od teh se ne more očitati izdajalstva, svi so imeli najboljši namen, dasi je bilo negotovo, kaj je boljše: sprava z Nemci je bila nevarna — poraz pa bi bil še nevarnejši.

Ti dve stranki je Jurčič predstavil v dveh glavnih postavah: v Tugomerju in v Mestislavu. Mestislav je bojevnik, ki ne pozna dogovorov, Tugomer pa je dobra zaupna slovanska duša, ki vidi, da bi v boju proti Nemcem Slovani ne zmagali in zato skuša rešiti svoj rod z mirnostjo. V svoji zaupnosti pa nasede nemškemu grofu Geronu, ki je povabil trideset slovenskih županov k sebi in jih je dal pomoriti. V tem je bilo konec polabskega odpora in svobode. Nesrečni narod je mislil, da ga je Tugomer izdal — naš Jurčič pa je Tugomera opravičil in njegov Tugomer pade v boju zoper Nemce.

Nekako enak Braniboru v X. stoletju je bil naš Maribor, ko je l. 1868. začela nanj pritiskati nemška sila z vso

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(54)

Odgovorila sem nekaj, pri čemur sem se trudila, pokazati kar najmanj razburjenja. Videlo se je, da je zadovoljen, kajti njegov obraz se je zopet razjasnil, in prijazno je pripomnil:

»Vi imate za svojo mladost zelo zaupljiv pogled. Ne bom nikakršnih skrbi, dokler boste vi pri njej. In upam, da boste vedno pri njej, če jaz ne bom mogel — vsak trenutek, razumete! Niti minuto je ne smemo pustiti same s klepetavimi služkinjami. Če bi se izpregovorila v vaši navzočnosti samo ena beseda o onem zločinu, o katerem baje govore vsi ljudje, bi vas moral, čeprav nerad, pokarati.«

Ta izjava je bila za me kakor udarec. Ostala pa sem pogumna. Zardela sem, toda ne tako zelo, da bi vzbudila v njem drug sum nego ta, da sem bila užaljena v svojem samoljubju.

»Dobro jo naj varujem,« sem rekla. »Lahko se zanesete na me, da ne bo slišala niti besedice o zločinu.«

Priklonil se je. Že sem hotela oditi, toda zadržal me je z opazko, ki jo je izpregovoril v tonu, kakor da bi čutil, da se mora izjaviti.

»Bil sem na plesu,« je rekel, »na katerem

se je zgodil zločin. Seveda je napravil globok vtis na me. Isto bi se zgodilo pri njej, če bi slišala o tem.«

»Gotovo,« sem zamrmrala ter se vprašala, ali bo še kaj rekel in ali bom imela dovolj poguma da ostanem tu ter ga poslušam, če bi se to zgodilo.

»Prvič sem prišel v dotiko z zločinom,« je nadaljeval precej obširno, kar ni bilo v njegovi navadi. »Nič bi ne imel proti temu, če bi ne doživel tega dogodka. Drama, čeprav se je z njo v še tako rahli zvezi, zelo vpliva na razpoloženje.«

»O gotovo, gotovo,« sem mrmrala ter se nehote ozrla proti vratom. Ali nisem tega sama vedela? Ali nisem bila sama tam, jaz, mala oseba, na katero je nekako zaničljivo zrl, ne da bi slutil usodo, ki je naju oba družila, in — kar je še mogočnejše na me vplivalo — in ne da bi sanjal, da je bila ta nesigurna majhna stvarica, ki ji je zdaj gledal v oči, morda njegov največji sovražnik in ona oseba, katere se mora na vsem svetu najbolj bati.

Toda njegovi prijazni hčeri nisem bila so-vražna. Pravo in odkrito je bilo olajšanje, ki sem ga čutila v svoji notranjščini, ko sem videla, da sem bila vsled svoje lastne obljube popolnoma ločena od nje na tem prepovedanem polju.

Toda oče! Kaj naj mislim o očetu? Samo

eno sem mogla misliti, tako zelo sem ga spoštovala v vsakem oziru, razen v enem oziru ne: ko sem mislila na njegove preočitne zveze z zločinom.

Počasi so minule popoldanske ure. Opazovala sem poteze svoje speče pacientke, ki je sladko snivala. Njene poteze so bile ali so se mi pa zdele preotroške, da bi mogla imeti v svojem duhu take dvome, ki sem jih ji pripisovala. Skušala sem pa tudi najti drugo hipotezo, ki naj bi drugače razlagala odnošaje tega uglednega moža k zločinu roparskega umora, nego na potu krivde. Nisem pa prišla do zaključka.

Tudi naslednjo noč sem še vedno dvomila. Naslednji dan so bili ti dvomi še večji, ko sem bila priča pogledov, ki sta jih od časa do časa izmenjavala oče in sin. Pogledi polni dvoma in vprašanj na obeh straneh, čeprav se morda niso tikali ravno takih dvomov in vprašanj, kakršna sem si jaz predstavljala. Ta vtis sem vsaj imela. In tako sem dva dni omahovala v svojih dvomih ter se udala svojim dolžnostim. Ko sem pa nekega večera nepričakovano srečala gospoda Greya, so se znova vzbudili vsi moji dvomi spričo izraza nenavadnega strahu ali, boljše rečeno, bojazni, ki se je pojavil na njegovem obrazu in ki je skoro popolnoma popačil njegove poteze, vsaj kakor se je meni zdelo.

(Dalje prti).

svojo močjo. Kakor je iz Branibora nastal na Pruskem Brandenburg, tako je imel iz našega Maribora nastati Marburg. Nemci so dolgo okoli njega zbirali svoje sile, l. 1868. pa se je začel odločilen naskok. Takrat je namreč nastal dualizem in nemški nacionalci so začeli ofenzivo. Naš narod je hitel na tabore — naša mladina pa je hitela v boj za naš Maribor. Zato je tu nastal l. 1868. prvi naš dnevnik »Slovenski Narod«, ki ga je urejal naš »mesija« Tomšič s pomočjo slovenskih rodoljubov. Ob strani pa mu je stal naš krepki bojevnik Fran Levstik s svojim odločnim nastopom in pikro besedo. Kmalu (l. 1869) je njima prihitel na pomoč, skoraj gotovo na Levstikovo pregovarjanje — Josip Jurčič, ki je pustil svoje študiranje in stradanje na Dunaju in je vstopil v uredništvo. Levstik je rodil Jurčiča pravi dr. Prijatelj — in kakor ga je ubogal Jurčič-pisatelj, tako ga je ubogal tudi Jurčič-politik. Sicer pa je bil takrat čas, ko je nova bojovita generacija stopala na dan. Kakor je znano, je nekaj slovenskih poslancev glasovalo za dualizem — in to je bila tista Geronova pojedina, pri kateri je bil slovenski narod, dasi morebiti nehote — izdan. Šele po glasovanju se je pokazala strašna škoda, ki smo jo utrpeli Slovenci — zato je nastal povsod vnet odpor — najbolj pa med mladino, ki jo je vodil Levstik. Nastal je hud vihar proti zavrženim ljubljanski politiki, proti zaspanosti, breznačelnosti in barantanju. V tem času je Jurčič v Mariboru začel pisati svojega Tugomerja. Dve stranke sta si stali nasproti, staro- in mladoslovenci, kompromisariji in bojevniki. Jurčič je šel med bojevnike in se je boril med njimi do svoje smrti. Pustil je v tem boju svoje najboljšo sile.

Maribor je torej postal pred 50 leti naše glavno bojišče. Vedeli smo, da je treba tu ustaviti sovražnika. Toda dualizem — Geronova gostija — je bila kriva, da smo se morali umakniti na jug. »Slov. Narod« se je preselil v Ljubljano in z njim Jurčič (1872). S seboj pa je Jurčič nesel tudi »Tugomerja«. Začel je pisati svojo dramo v Mariboru l. 1870. Snov je zajel iz Giesebrechtove knjige »Wendische Geschichte«. Najprej se je spraval nad Jurčiča Levec, ki mu je ovrget prvotno mero v trohejih, potem pa Vošnjak, ki ni bil zadovoljen z njegovim junakom; pod krepko roko Levstikovo se je Jurčič zopet sedel k delu in tako je dovršil dramo v tej obliki l. 1878. Levstikovi nasveti v jeziku in v imenih se v njej dobro poznajo. »Tugomer« je torej rabil celih 10 let, da je vzrastel v sedanji obliki. V najtežjem boju s svetom in življenjem je Jurčič vlival vanj vso svojo globoko dušo, svoje prepričanje in skušnje, svoje nazore in nauke in je nam tako ustvaril prvovrstno politično-nacionalno dramo zavito v zgodovinsko snov. Ko je delo dovršil, je pač mislil, da ga bo čim prej videl na odru — ta želja pa se mu ni izpolnila. Danes pa se po petdesetih letih s svojim »Tugomerjem« vrača v Maribor.

Ko se je leta 1868 ustanovilo »Dramatično društvo«, ki mu je bil tajnik Fr. Levstik in je društvo začelo izdajati »Slov. Talijo« smo pač kmalu spoznali, kako revni smo na tem polju. Kakor povsod, je hotel Jurčič tudi tu s svojo pridnostjo priti na pomoč, zato se je lotil drame. »Tugomer« je imel postati slov. narodna drama, ki bi v nji narod videl in spoznal samega sebe.

To je bilo v tej dobi zelo potrebno in ker se je po čitalnicah mnogo igralo, je upal Jurčič, da bo »Tugomer« šel pe vsej domovini. Zato mu je dal vznešeno misel ljubezni do domovine in ga oživil s političnimi tipi (hujskač Spitignjev, nemški naseljenec Gripo, škof Hildebert, misionar Zavolj i. dr.). V teh Braniborcih pa je vsak lahko spoznal Mariborce svoje dobe, t. j. naše nar. bojevnike.

Pravijo, da je Jurčič boljši romanopisec nego dramatik in vendar je »Tugomer« krasno delo, ki tudi na odru doseže popoln uspeh. Saj vidimo tu svojo zgodovino, svoj boj, svoje grehe, svojo boleost in vsi ti Braniborci smo mi, ki smo se borili za svoj Maribor, ki je bil glavno bojišče naše skupne domovine.

Jurčič gotovo ni verjel, da bo moral tako dolgo čakati, da pride njegov »Tugomer« na oder — gotovo pa tudi ni verjel — takrat pred 50 leti, da se bo čez polstoletja igral njegov »Tugomer« v slov. mestnem gledališču v Mariboru, ki bo takrat že v Jugoslaviji, v zedinjeni državi Slovencev, Hrvatov in Srbov in da bo Peter Karadžordžević, ki je bil rojen istega leta kakor on (1844) kralj te države. Jurčič je poznal napake svojega in sploh slovanskega naroda. Toda verjel je v njegovo zmago, kajti poleg neslojnih junakov in ponesrečenih politikov je postavil tri krasne ženske postavbe: ljubečo ženo Tugomerjevo Zorislavo, odločno njegovo sestro Grozdano, ki ne mara Nemca za moža, in plemenito babico Vrzo, ki ljubi domovino nad vse in vedno sovraži tujce. Iz teh žen je moral priti narod bodočnosti; one so ga vzgojile po pravilu:

Tvrd bodi neizprosni mož jeklen, kedar braniti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu.

Naj bi »Tugomer« v Mariboru v tem smislu izvršil svojo zgodovinsko nalogo.

Dr. J. L.

Političen pregled.

Ministrska kriza. Iz Beograda poročajo: Pogajanja radi razrešitve notranjepolitične krize se službeno še niso pričela, ker zunanje-politično vprašanje še ni razčiščeno. Stranke se še vedno niso zedinile na to, ali se podpiše pogodba z Avstrijo ali ne. Delegati so se najenergičneje izrekli za podpis. Zdi se, da so se njihovemu mnenju, oziroma mišljenju pridružile vladne stranke. Takozvana opozicija pa se vedno umika, da bi zavzela katerekoli stališče, marveč skuša razrešitev zavleči in iz tega splošnega državnega vprašanja kovati svoj strankarski politični kapital. Sedaj se vidi, da je vlada prav storila, da je stavila s svojo demisijsko na opozicijo jasno vprašanje, ali se strinja s podpisom pogodbe ali ne. Dokler »opozicija« v tem pogledu ne zavzame končnega jasnega stališča, je tudi rešitev notranjepolitične krize nemogoča, ker ne more nobena stranka sama za sebe prevzeti odgovornosti za podpis. Medtem se vršijo neslužbena pogajanja glede nove vlade in se povsod kaže želja, da se ustvari koncentracijsko ministrstvo. Poskusi v tem pogledu se ponavljajo vedno iz nova. Demokratska zajednica to stališče najenergičneje podpira.

Nemčiji grozi finančni polom. Pred par dnevi so imeli finančni ministrski nemških zaveznih držav konferenco, na kateri so se posvetovali o vseh potrebnih korakih, da se prepreči finančni polom Nemčije. Ker državna banka ne more izdati bankovcev vsled nedostatnega pokritja honorirati, morejo edino na ta način priti do polnovrednih plačilnih sredstev, da uvedejo namesto denarne vrednote dobrinsko vrednoto (Güterwährung). S tem bi mogli kurs marke dvigniti zopet na normalno višino. Padanja kurza sedanjih bankovcev se ne more zadržati, tudi ne s pomočjo ino-

zemstva, ker bi se to zgodilo le s protihipotekarični zastavitvi. Na ta način bi pa končno izročili vso nemško posest inozemstvu. Tudi so se posvetovali o konvertaciji vojnega posojila v svrhu razdolžitve države v notranjščini. Nemčija se hoče torej radikalno poprijeti nove ureditve financ. Nova vlada se bo lotila najprvo nastopnega dela: dvanajstin do konca tega leta in volilnega zakona. Potem se bo narodno predstavništvo razpustilo in odredile se bodo volitve za konstituanto. Pričakuje se z gotovostjo, da se bodo volitve vršile začetkom l. 1920. Za nje se delajo velike priprave.

Dnevne novice.

Obisk prestolonaslednika preložen. »Slov. Narodu« poročajo iz Beograda. Potovanje Njegovega Visočanstva prestolonaslednika regenta Aleksandra v Zagreb in Ljubljano je za nekaj časa odloženo zaradi nejasnega zunanje- in notranjepolitičnega položaja, ki zahteva prisotnost vladarja v Beogradu. Gre za kratko odgoditev. Novi termin bo mogoče določiti takoj, ko se stvori nova vlada. Priprave v vseh prizadetih mestih se bodo nadaljevale v polnem tiru. V političnih krogih se smatra, da bo mogoče izvršiti potovanje še tekom meseca oktobra.

Jugoslavija naj reši Dunaj. Četrtekovi večernik »Neue Freie Presse« piše pod naslovom: Krušno vprašanje: Zmanjšanje krušne kvote ni neposredno pričakovat, toda nevarnost je tu in bo jeseni in pozimi težko popolnoma izginila. Posebno hudo je pa, da so se prehranjevalne težkoče pričele že neposredno po žetvi, v času, ki se je v vojnih letih razmeroma lažje prenašal. Ali ne more z Jugoslovani sklenjena pogodba obvarovati prebivalstva nove lakote, ali je popolnoma nemogoče pospešiti z vsemi sredstvi pošiljanje, ki se dajo mogoče deloma izvesti po Donavi. Isto mnenje je izrazil državni tajnik dr. Loewenfeld-Russ. Jugoslavija, ona zaničevana in osovražena Jugoslavija, naj rešuje dunajsko prebivalstvo pred lakoto. Potem pa pride takozvani nacionalnopolitični odbor za Koroško ter slika Jugoslovane kot roparje, ki Nemce kar žive derajo. Za Dunajem pride na vrsto Gradec. Takrat se bo pa treba nekoliko drugače zmeniti, morda bosta pri eventualni pogodbi pomagala dr. Kamniker in Schumy.

Promenadni koncert v mestnem parku v nedeljo, 28. t. m., se vrši v prid prostovoljne požarne brambe in njenega reševalnega oddelka. Igra polnoštevila južnoželezničarska godba. Začetek ob 10. uri dopoldne, konec ob 12. uri. Vstopnice po 1 kroni za osebo se bodo prodajale v mestnem parku. Pri koncertu bo reševalni oddelak postavil šotor, v katerem se bodo prodajale sveže hrenovke s kruhom. Tudi za pivo je skrbjeno. Ker je eventuelni čisti dobiček namenjen reševalnemu oddelku, je zeleti, da občinstvo v velikem številu obišče ta koncert.

Vrnitev nemških sodnikov? Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da namerava naše poverjenišvo za pravosodje zopet sprejeti večino nemških in nemčurskih sodnikov, ki so bili ob prevratu odpuščeni ali pa so sami odšli v Nemško Avstrijo. Največ upanja imajo baje državni pravdnik Verderber, svetniki Modriniak, dr. Bytzek, dr. Oswatitsch in drugi. Ker bi to bil škandal brez primere, bomo o tej nameri pravosodnega poverjenišva še govorili.

V Murski Soboti v Prekmurju že imajo slovenski poštni pečat. Tako daleč v Sloveniji še nismo. Poštni uradi pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Barbari pri Vurbergu, v Marenbergu, na Fali itd. imajo še vedno nemške pečate.

Obsodba na smrt. V petek zvečer je tukajšnje porotno sodišče razglasilo prvo smrtno obsodbo v tem zasedanju. Tomaž Pretner je bil zaradi zavratnega roparskega umora, zaradi poskušene umora in tatvine po soglasnem krivdoreku porotnikov obsojen na smrt na vislicah. Natančno poročilo prinese »Mariborski Delavec« v eni prihodnjih števil.

Drugi teden porotnega zasedanja se vrše sledeče razprave: V ponedeljek in torek 29. in 30. septembra: Franc Kocbek, Franc

Friedau, Jakob Kaučič, Peter Dokl in Pavel Dokl, roparski umor; v sredo 1. oktobra: Jožef Belšak, uboj; v četrtek 2. oktobra: Jožef Mlakar, uboj in težka telesna poškodba; v petek 3. oktobra: Jožef Šostarko in Ivana Marzidovšek, umor in napeljevanje k umoru; v soboto 4. oktobra: Henrik Wüntcher, Jožef Bračko, Fric Wüntcher, tatinski vlomi; Jakob Rep, težka telesna poškodba.

Pri veliki ljudski tomboli na Glavnem trgu, ki se vrši v nedeljo, 28. t. m. ob dveh popoldne pod protektoratom vladnega komisarja dr. Pfeifferja v prid prostovoljne požarne brambe in njenega reševalnega oddelka, bodo izžrebali sledeče tombole: 1. en voz premoga, 2. eno box in eno ševrokožo z enim kilogramom podplatov vred za 5 parov čevljev, en kožo iz naravnega usnja za 4 pare čevljev in eno šaljivo tombolo; nadalje 80 amb, 40 tern, 30 kvatern, 20 kvintern in 8 sekstern. Dobitki so le potrebnosti in živila: sladkor, moka, kava, mast, vino itd. Ena srečka stane 1 krono in se dobi v vseh trafikah. Med tombolo igra godba.

Jubilej Ljubljanske mestne hranilnice. 1. oktobra praznuje Mestna hranilnica ljubljanska, ki ima danes 91 milijonov kron vlog, tri-desetletnico obstoja.

Iščeta se brata Janez Sovdat, rojen 30. avgusta 1900, pristojen v Ladre h. št. 5., občina Libušnja, okraj Tolmin, in Franc Sovdat star 35 let. Kdor ve kje se nahajata, naj čimprej javi posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani.

Sokolska slavnost v Studencih. Izleteli smo dne 21. septembra t. l. v Studence, nekdanj popolnoma pomemeno vas, da obiščemo svojega najmlajšega brata, Sokola v Studencih. Prihiti je odlična vrsta telovadcev iz Ptuja in četa Sokolic iz Strnišča in se pridružile Mariborskemu Sokolu na veličastnem pohodu na telovadišče. Na meji studenske občine se je moral sprejeto ustaviti. Zastopniki občine, Sokol v Studencih in pevsko društvo so pozdravili tukaj Sokolstvo, s toplimi besedami g. nadučitelj Kren, kratko in jedrnat pa gerent občine g. Vokač. Odgovoril je starosta dr. Sernec, nakar je zapelo pevsko društvo himno. Na telovadišču je bilo ogromno ljudstva. Vstopnine, ki je bila nizka, se je nabralo lepo število tisočakov, ki so pokrili menda sami izdatke za slavnost. Nastopil je naraščaj, dečki in deklice (90) s skupnimi prostimi vajami, nato Sokoli (26 članov), za njimi Sokolice (80, med njimi Goričanke), nazadnje pa 4 vrste na orodjih (med njimi ena ptujka). Kljub močnemu dežju, ki je nagajal že od prve točke, se je izvršil ves telovadni program, ki je silno vplival na občinstvo. Železničarska godba je dobro svirala. Zabavni del je močno trpel vsled neusmiljenega dežja. Za večino ljudstva v velikih prostorih ni bilo mesta. Dosegel se je ogromen uspeh. Studenski Sokol, ki si je tekom treh tednov pridobil stotine članov, med njimi 40 izvršujočih in ki se je resno lotil telovadbe naraščaja (okoli 300 dečkov in deklic obiskuje telovadbo), čestitamo na krasnih začetnih uspehih. Neumorno naprej!

Plesni venček pri Götzu zaključil v nedeljo zvečer dobrodelne prireditve prostovoljne požarne brambe in njenega reševalnega oddelka. Začetek plesnega venčka je ob 18. uri zvečer ter se konča ob polnoči. Razen plesa, pri katerem igra železničarska godba, so še druge točke na programu, kakor: velik srečolov, različni šotori, konfetijeva bitka itd. V veselem kotičku igra razentega priljubljene šramelkvarteta. Vstopnina 4 krona za osebo, rodbinske vstopnice za 3 osebe 10 kron. Odbor je storil vse, da zadovolji vse sloje in da bo slavnost prava ljudska slavnost. Ker je čisti dobiček v resnici namenjen dobrodelnim svrham, je pričakovati kar največjega obiska.

Dvorazredna trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje na trgovski šoli se vrši 1. in 2. oktobra t. l. na bivšem deželnem ženskem učiteljskišču (vhod iz Hamerlingove ulice), in sicer oba dneva od 9. do 11. ure. Predložiti je krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnina in prispevek za učila je enkratni znesek K 20,—, šolnina pa mesečno K 30,—. V uvaževanja vrednih slučajih se dovoli oprostitev plačevanja šol-

nine. V pripravljalni razred se bodo sprejeli brez vsakega izpita učenci in učenke, ki so vsaj 13 let stari in z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. V I. letnik se bodo sprejemali: 1. brez vsakega izpita tisti učenci in učenke, ki so vsaj 14 let stari in so z ugodnim uspehom dokončali 4. razred kake srednje šole ali popolno meščansko oziroma 8. razredno ljudsko šolo; 2. tudi drugi vsaj 14 let stari učenci in učenke, ako napravijo izpit iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodoписа, zemljepisa in prirodošlovja. Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Izpiti za I. letnik se vršijo 3. oktobra ob 8. uri dop. v šolskih prostorih. Hamerlingova ulica 9/1. Redni pouk se prične 6. oktobra t. l.

Tačasna glavna trafika v trgu Središče št. 1 se razpisuje. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 29.735 K, od česar je znašal trafikantski dobiček 2973 K 50 v. Ravnotako se razpisuje tačasna glavna trafika v trgu Središče št. 177. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 21.636 K, od česar je znašal trafikantski dobiček 2163 K 60 v. Invalidi iz za zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padli ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi prosilci. Takim prosilcem, se bo podelila prodaja brez ozira na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku za prvo v letnem znesku 200 K za drugo 150 K, ki ga bo plačevali iz trafikantskega dobička. Jamščina znaša 290 K, oziroma 200 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 16. oktobra 1919, 10 ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglašja, ki ostane nabit do dne 16. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Središču.

Gledališke vesti.

V torek ob 8/20 uri: „Tugomer“ na A abonement, v isti razdelitvi vlog, kakor pri otvoritveni predstavi. Za „Tugomerja“ se je pokazalo tako zanimanje, da je moralo oditi mnogo občinstva. Opozarjamo že danes, da si interesi za to igro že danes zagotove vstopnice. V četrtek, dne 2. oktobra se bo nudila izredna prilika Mariborčanom, slišati velik koncert s spremljanjem glasovirja, kojega priredi največji jugosl. umetnik na gosli Zlatko Baloković. Spored koncerta bodo tvorila dela slavnih imen: Mozart, Bach, Massenet, Elgar, Sevcik, Wieniawsky. Natančen spored bodo naznanili gledališki lepaki. Opozarjamo pa že danes na ta izreden večer, ki bo nudil velik umetniški užitek, zlasti, ker je nam vsem ime slavnega našega Zlatka Balokovića še v najboljšem spominu od njegovega prvega in drugega nastopa, ko je naravnost očaral vse naše občinstvo, da si vsakdo, ki hoče prisostvovati temu koncertu pravočasno poskrbi vstopnico. Vstopnice se dobe že od ponedeljka, dne 29. oktobra naprej. — Pripravlja se Finžgarjeva igra „Veriga“. U. P.

Iz porotne dvorane.

V ponedeljek, 22. septembra.

Mariborska tatinska družba.

(Konec.)

Ker ste zadnji dve goljufiji premalo nesli, je 1. marca Franc Frank s tovariši v kavarni Neger, kjer so se ti sumljivi elementi najrajši shajali, sklenil nekaj večjega. Štefan Novak iz St. Lenarta v Sl. gor. na-

rednik tukajšnjega pešpolka, ki te kraje dobro pozna, jim je nasvetoval »obisk« pri Simonu Prahu na Pesnici. Pajman se je oblekel kot jugoslovanski poročnik, ostali pa kot navadni vojaki. Pri Prahu niso našli gospodarja doma; to priložnost so porabili, da so mu »rekvirirali« 250 kg slanine in 150 klobas ter si dali dobro postreči. Ker je bil plen velik, jim je moral hlapec zapreči voz, da so se peljali v mesto. Med potjo so klobase jedli in jih deloma pometali na cesto, ostalo ukradeno blago pa so potem v Studencih prodali. Konja je kupil konjski mesar Čermelj, ki je bil radi tega že kaznovan.

Ker je bila ta tatinska banda skrajno previdna, je ni bilo mogoče zasačiti. Samo slučajno je nekatere izmed njih dobila policija, drugi pa so pobegnili čez mejo v deželo svobode, Nemško Avstrijo, kjer naprej kradejo in goljufajo. Ostali so seveda vse tajili in ko so prišli v sodno preiskavo, se niti poznati niso hoteli med seboj in so se posluževali vseh zvijač, da bi zmešali preiskavo. Imeli so tudi svoj posebni »tatovski jezik«, jezik tatov in goljufov.

Navzlic temu so jih njihovi zagovorniki pri porotni razpravi slikali kot nedolžne fantičke, ki so tako dobrega srca, »da še bolhi nog ne bi iztrgali«, njihova dejanja pa kot šalo in čine operetnih junakov. Vendar so porotniki po opetovanem posvetovanju potrdili večino vprašanih.

V pozni večerni uri, ko so električne svetilke že ugasnile, je sodni dvor ob svitu brlečih sveč razglasil kazni: Franc Frank 2 leti, Friderik Grilec 20 mesecev, Albin Potočnik 18 mesecev, Franc Lederer 16 mesecev in Anton Vinčar 18 mesecev težke ječe, v katero se vsem všteje preiskovalni zapor. Tako mile sodbe pri članih ene najnevarnejših tatinskih in sleparskih družb, ki so v zadnjih letih ogrožale Maribor, ni pričakovalo občinstvo in ne porotniki.

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najiminentnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

V soboto dne 27. do 30. septembra 1919:

ŽLEB Z ZATVORNICO

Drama v 3 dejanjih. V glavni ulogi: Hedda Vernon

MALI JUNAK

Igrokaz v 3 dejanjih

MIRKO DOBI BRATCA

Šaloigra

Sredo 1. oktobra začetek nove sezije 1919/20

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. in 20. uri, v nedeljah in praznikih ob 15., 16., 18. in 20. uri zvečer.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako

množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

KAVARNA MERAN

8-1 (LASTNIK JOS. WAGNER)

VSAK DAN KONCERT

MARIBOR

TEGETTHOFFOVA CESTA ŠT. 15

NAJBOLJŠA POSTREŽBA

JUGOSLOVANSKI ČASOPISI

Slovensko mestno gledališče

REPERTOIRE:

V nedeljo 28.: Ob ½20. uri: „Amnestija“ in „Medved“.

V ponedeljek 29.: Zaprtlo.

V torek 30.: Ob ½20.: „Tugomer“, abon. A.

MALA OZNANILA.

Prav dobra hrana, opoldan in zvečer, se dobi. Irma Thür, Parkova cesta 18, pritličje desno. 2-1

Železničar se sprejme na posteljo. Naslov pove upravništvo »Marib. delavca«.

**Pletenje, pod-
pletenje in popravila nogavic**
prevzame

Strojna pletarna Valburge Oman
Maribor, Šolska ulica 4.

Oznaniša „UNION-PRORAGANDE“, Maribor.
Gospodska ulica št. 25.

Barva vsakovrstno blago
Kemično čisti obleko
Pere in svetlolika
ovratnike, zapestnice in srajce.

== JOS. REICH ==
Maribor, Gospodska ulica 38

Poštna naročila se izvršujejo točno.

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

J. N. Šoštarič
trgovina z modnim in
manufakturnim blagom
Maribor
Gospodska ulica št. 5

**Mariborska svetlolikarna in
apretacija zastorov**
Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snazenje in likanje perila v 5-8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

izdala Tiskovna družba.

Prostovoljna požarna bramba in njeni rešilni oddelek v Mariboru.

V soboto dne 27. in nedeljo dne 28. septembra 1919

dobrodelna slavnost

v prid
prostovoljne požarne brambe in njenega
rešilnega oddelka v Mariboru.

Slavnostni spored:

1. V soboto in nedeljo: **Cvetlična dneva**
2. V nedeljo od 10-12: **Promenadni koncert**
v mestnem vrtu. Izvaja godba delavnic južne železnice. Vstopnina 1 K.
3. **Velika ljudska tombola**
z lepimi dobitki na Glavnem trgu. Igra godba južne železnice. Začetek ob 14. (2.) uri popoldan.
4. **Velika dobrodelna slavnost**
s plesom in raznimi ljudskimi zabavami v krasni dvorani pivovarne Götz. Igra godba južne železnice in priljubljen šramel-kvartet. Začetek ob 18. (6.) uri. Vstopnina za osebo 4 K, za obitelj (3 osebe) 10 K.

Predprodaja vstopnic za slavnost pri Götzu in karte za tombolo v vseh tobačnih trafikah, pri vseh članih požarne brambe in v depoju požarne brambe, Koroška cesta št. 12.

== Rogaška Slatina ==

Tempel vrelec.

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec.

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic in sladkorni bolezni.

Donati vrelec.

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška Slatina

je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninsko-kislil slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška Slatina

je najboljše namizna in zdravilna mineralna voda, katere nima nikdar slabega okusa ali duha.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.